

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Hákócsai-utca 20. sz. Telefonszám: 100.

Reklámok nem adóznak vissza.

Hirdetések Árszabály szerint.

Politikai hullámok.

Bosznia és Hercegovina annexioja elfeledtette néhány napja a választói jogot. Bizonyára elég fontos kérdés, hogy elfeledtesse, de nem meglepő. Hiszen ezt mindnyájan vártuk. A kérdés most csak az, hogy hova csatoltassék?

Erre a kérdésre megadja a feleletet a koronázási eskü, melynek értelmében a magyar korona tartományai visszaszerzendők. Bosznia és Hercegovina tehát csak Magyarországhoz csatolható. Hogy egyelőre Erisz almája lesz Ausztria és Magyarország között, azt elhiszük, de hogy kié legyen, afölött tanakodnunk nem lehet, nem szabad. Es végtére mi is csak vagyunk valamik.

A politika más terén a vörösök, a jakabok tüntetnek. Egyet azonban ezek is tapasztalhatnak, azt ugyanis, hogy nem ijednek meg tőlük, bárholyan bolondítsák is a jakabokat, hogy tőlük mindenki fél.

Ezek is, mások is törnek már arra, pedig alig ülésezett még a képviselőház, a delegációk meg sem kezdődtek, hogy a magyar politikai életbe bombát dobva, zavart keltsenek és a zavarosba halászhasanak. Aligha fog nekik sikerülni.

A választói jogra vonatkozólag sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a király megadta a plurálitáshoz az előzetes szankciót. Küzdeni kell azért a plurálitás ellen, s azért is még, hogy ha már a közvetett választói jog gyakorlását a nyilvánossághoz kötik is, legalább a közvetlen jog gyakorlása legyen titkos. Az elsőnek nyilvánossága mellett érvelhetnek; a második mellett elfogadható érvet felhozni bajos.

Azt kell még megállapítanunk, hogy az intéző parlamenti körökben, a javaslat megismerése után, nem támadtak nagy izgalmak, amiből az eddigi egyetértés fenmaradására számíthatunk. Végtére ez ma Magyarországon az államférfiúi bölcsesség és a politikai tapintat követelménye, mert soha nagyobb szükség az összetartásra nem volt, mint ma, mikor talán Bosznia és Hercegovina annektálása a két szerződéses állam, Ausztria és Magyarország közé új bombát dobott.

A miniszterek ma tanácskoznak Budapesten, s a delegációk összes tagjai is ma tartanak előértekezletet.

A delegációk elnöke gróf Zichy Tivadar lesz. A delegációkhoz intézendő trónbeszéd tartalmazni fogja már, úgy mondják, a királynak az okkupált tartományok felett való szuverenitásának proklamálását, s hogy csapatainkat kivonják a novibazári szandzsákságból.

A börze néhány napig még manőverezni fog, néhány zsidó meggazdagszik s néhány tönkre megy, de vizet aligha zavarnak. Végre is meg kellene már törni a zsidóvásárnak azt az erejét, hogy erkölcstelen spekulációk érdekében keltett hírekkel még államok életére is befolyást gyakorolhassanak. Ez a befolyás az államok más életében valóságos szegyenfolt. A mostani körülmények között megmenekedtünk egy szegyenfolttól, pedig, hogy ránk nyomhassa, a zsidóvásár eleget erőlködött.

A belpolitikában a hullámok nagyok ugyan, de nem veszedelmesek. A külpolitikában sincs baj. Bulgária függetlensége nem fog vizet zavarni. Legfőleg az orosz meg az angol hajóraj ver majd hullámokat európai Törökország partjai körül, hogy a partokon túl annál csendesebbek legyenek.

A szerb patriarcha beigtatása és a Bácska. A vármegye törvényhatósága is képviselteti magát Bogdanovics patriarcha ünnepélyes beigtatásán. Közgyűléséből üdvözölte is. Az ujvidéki szerb hitközség meleg hangon fejezte ki bizalmát a lefolyt zsinat és különösen annak radikális tagjai iránt, akik a szerb egyházi, iskolai és a szerb alapok ügyét önzetlen működésükkel előbbre vitték. Elhatározta a hitközség, hogy a beigtatáson képviselőleg vesz részt. — A zombori szerb hitközség vasárnapi ülésén színtén bizalmat szavazott a zsinatnak eddigi működéséért, s Maglics Istvánt kérte föl, hogy a patriarcha beigtatásán képviselje a zombori szerb hitközséget. Szvircevic Krisztó ezen értekezleten kiemelte a radikálisok nemzetet szerető magukviselését. Köszöneteket fejezték ki még a radikálisoknak a tovarisovaiak, s több más szerb hitközség is.

Zentai pápaünnepély.

— Saját tudósítónktól. —

A mai kor istentelenségén nem egyszer jajdul föl a jobbak keserve, és könybe lábadt szemekkel a jövőt még siralmasabbnak látják. A manapság fölmerülő, eddigelé hallatlan jelszavak és események tapasztalása folytán egyesek fantáziája már a regnum Marianum füstölő romjait látja.

Ha ez a rémkép eddig ijesztgetett, úgy egy pár év óta bizonyára a katolikus re-

generáció derengő, pirkadó hajnala hasad. Sz. Atyánk varázsszava: „Megújítani mindent Krisztusban” — a merre elszáll, a föld határára, nem kőszá madár lesz, hanem letelepül, fészket rak, megújít átalakít mindent.

Ha egy a multak dicsőségén merengő, a sivár jelent sirva szemlélő s a jövőn kétségbeeső katolikus magyar a zentai pápai jubileumi ünnepséget látta volna, hiszem, hogy elvesztette volna jövőt festő agyreméit és a katolikus egyház diadalmas megújodása öröme derítette volna szomorú arcát.

A zentai katolikus népszövetség az összes kath. egyesületek és különösen a Legényegyesület közreműködésével az elmúlt vasárnap, okt. 4-én ülte meg X. Pius pápa 50 éves áldozári jubileumát. Előző este a katolikus legényesület udvarából fáklvás és lampionos menet indult, hogy a város utcáin hódoljon az „ignis ardensnek”, az égő tűznek, az egyház világitó szövétének. A templomok, egyesületek, plébániák és a városháza pazar fényben tündököltek; magnesium fénye és a bengáliai tűz tündéri fényt varázsolt a több ezerből álló menetre. A tűzoltóság fuvózenekara a pápai himnuszra zendített és ezrek ajkán orkánszerűleg harsogott: Tartsd meg Isten sz. Atyánkat, Krisztusnak helytartóját! Visszatérés után főtisztelendő Vajda Ottó szónoklata adott az esti ünnepélynek lelkes nyomatékot.

Felvirradt a vasárnap; újra ünnepi fényben uszott minden. Délelőtt az összes egyesületek zászlók alatt vonultak a szent István templomba az istentiszteletre.

Délután pedig a zsufolásig megtelt városi közgyűlési terem volt tanuja az álomból fölvert, zentai katolikusok hitvallásának és lelkesedésének.

A katolikus Legény- és Leányegyesület vegyes énekkara nyitotta meg az ünnepélyt Pala Ferenc hitoktató vezetésével. Ezután főtisztelendő Gózon István plébános lépett az emelvényre és a pápaság isteni fundamentumát s a pápának hazánk iránt tanusított megkülönböztetett kitüntető jóindulatát festette komoly argumentumokkal. Majd egy erre a célra külön összeállított művészi férfikar „Pius dala” gyönyörködtette a hallgatókat. Erre egy aranyos kis baba: Dobos Lilike állt fel egy székre és Pala F. ez alkalomra irt gyermekded üdvözlő versével köszöntötte az ünneplő pápát, ki, ha látta volna ezt a csengő hangú csa-csogó gyermeket, hiszem, hogy elragadtatással élete szebb pillanatai közé számította volna e jelenetet. A közönség valósággal tombolt a kis bátor szereplőnek.

Ezután a zentai közönség kedvence csalógan: Stéh Teruska énekelte el duettben Kocsis Juliskával Weber „Imá”-ját. Pethő Sándor VI. o. gimnazista X. Pius-t szavalta Kis Menyhértől mély átérzéssel. Majd a zentai kántorok: Sztudényi Gyula és Kopasz Kálmán „Ave Mária” duettje következett igazi művészi előadással. Kálmár Annuska szavalt ezután egy az aranymisés pápának szóló alkalmi verset lelkes hévvel. Végre dr. Sóty Adám ügyvéd mondott záróbeszédet, mely mély katolikus érzésről tett tanúságot és bizonyára a hallgatók szívében eltörhetetlen nyomokat hagyott hátra. A pápai

hymnusz lelkes hangjai mellett oszlott szét az ünneplő közönség.

Hiába csak, az Istentől alkotott szivekre az örök igazságok másképp hatnak, mint a szappanbuborékhoz hasonló jelszavak, melyek az igazság közeledtére szétpukkadnak. A vörösök kilátásba helyezett inzultusa csufos kudarcot vallott; hátiszen nem is lett volna tanácsos a fejedelmi orosz lány sörényét még egy muslincának sem bántani...

Szarvasmarha kiállítás és díjazás Kunbaján.

A bácsbodrogmegyei gazdasági egyesület képviselői folyó hó 4-dikén vasárnap Kunbaján szálltak ki, hogy a szarvasmarha kiállításra felhajtott jószágokat megtekintsék s a díjazást megejtssék.

A községi elöljáróság, Egger János községi jegyzővel s Brandl Antal bíróval élükön mindent megtett, hogy a fogadtatás minél impozánsabb, szivélyesebb legyen. A kora reggeli órákban tarackdurrogás s fuvószének játékát képezte a riadót. Nyolc óra után Bácsalmás felől száz délceg banderista után az egyesület agilis elnöke, Latinovics Pálnak fogata rohogott a község háza elé. Nem sokkal utóbb hatalmas porfelleget csapva érkeztek meg szebbnél-szebb kocsi-kon a vidéki községek képviselői. A község ház előtti díszes diadalkapun át valamenynyien a tanácsteremben gyülekeztek egybe. Tíz órakor Hinger Péter, plébános szép szentbeszédét hallgatták meg a római kath. templomban, utána a szentmisén vettek részt példás áhitattal. Az egyesület áldottlelkű hitvallóját és elnökét kétségtelenül a legnagyobb elismerés és hódolat illeti részünkről azért, hogy e látogatásokat mindig a szentmise előzetes meghallgatásával köti egybe. A templomból az izlésesen díszített tribünre vonult a bíráló bizottság, ahol az elnök érces, messzehalló hangján, megmagyarázta a kiállítás célját, egyben benső, őszinte köszönettel látja azt a szíves fogadtatást, melyben a gazdasági egyesület küldötteit részesítette a község. Szavait Anics Mihály, az egyesület derék iktatója ügyesen adja vissza bunyevác nyelven, mire a bizottság körszemlére indul. Ott láttuk a vendégek közt Günther, az egyesület fiatal, nagytehetségű igazgatóját.

Inhoff titkárt Tapody állatorvost, Koller Oszkár főszolgabíró, Osvári Péter, gazdasági Csantavérről, Popovics Sebő megyei főlevéltárnokot s a környékbéli közigazgatási hivatalok igen sok kiküldöttjét.

Szemle után a bizottság a vendégekkel együtt a kaszinó nagytermébe vonult, hol a következőkben hirdették meg a juri ítéletét. Tehenek után: Sutz András Kunbaja 30, Brandt Péter 30, Ollmann Péter 20, Bischof János 20, Brandt György 20 korona, Till és Tománovics bérlete gyűjteményes oklevél és béresnek 10 korona, Till Imre Katymár oklevél, id. Freidinger Mátyás Kunbaja oklevél, Ollmann Mihály eszköz és 10 korona, Faltum Jeromos oklevél, Schvemlein József Kunbaja, eszköz és 10 korona, Schultz Konrad Kunbaja, eszköz és 10 kor. Krix Mátyás Kunbaja eszköz és 10 korona, Koller István Kunbaja, eszköz és 10 korona, Perle Márton Kunbaja eszköz és 10 korona, Szasno Adám községi gulyás 10 korona, Samu Márton tejgyári munkás eszköz és 10 korona.

Uzók: Rosenberg Jakab és Mátyás kollekcio kiállításért oklevél és gulyásnak 10 korona, Beck Mátyás gyűjteményes kiállításért oklevél és gulyásnak 10 korona, Mann József Kunbaja 40, Mikics Mihály Kunbaja 30, Staud János Kunbaja 20 kor. Nemes Bálint Kossuthfalva 20 korona, Prohászka Miklós Kunbaja 20 korona, Hinger Péter római katolikus plébános oklevél, Brandt Antal községi bíró oklevél, gulyásnak 10 korona, Koller István Kunbaja oklevél, Schoblocher Péter Kunbaja oklevél, Schüll József Kunbaja 20 korona, Freyding József Kunbaja oklevél, Hafner János Kunbaja 10 korona, Krisztmann István Kunbaja 10 korona, Müller Antal Kunbaja oklevél és

10 korona, Rikkert István Kunbaja oklevél és 10 korona, Bogner Vendel Kunbaja oklevél és 10 korona, Dáni István Kunbaja oklevél és 10 korona, Pohl Antal Kunbaja oklevél és 10 korona, Nezner Ferenc Kunbaja oklevél és 10 korona, Wagner Antal Kunbaja oklevél és 10 korona, Wöfl Mátyás Kunbaja oklevél és 10 korona, Wagner Vendel Kunbaja oklevél és 10 korona, Schoblocher János Kunbaja oklevél és 10 korona, Tóth János Kunbaja oklevél és 10 korona, Brandt Albert Kunbaja oklevél gulyásnak 10 korona, Schoblocher Mihály Kunbaja oklevél.

Bikák: Tile Imre Katymár oklevél, Kunbaja községe oklevél, Rosenberg Jakab és Mátyás oklevél, Ollmann Mihály eszköz és oklevél.

Mindezen díjakat az egyesület fáradhatatlan, agilis elnöke osztotta szét, miközben valamennyi kiténtetett volt pár nyájas elismerő szava. Díjkiosztás után asztalhoz ült a társaság, ahol aztán több szép felkösztönt hangzott el. Latinovics Pál, Ofelsége névnapja lévén, az ő életése közben üríti poharat, mire a Hymnusz éneklék el lelkes örömmel a vendégek. Günther a kunbajai gazdákat, Hinger plébános a vendégeket Egger jegyző a gazdasági egyesület vezetőit, Latinovics Pál második beszédében Hinger Pétert a község nagytudományu apostoli buzgóságú derék plébánosát köszönti fel. Bankett után szivélyes bucsut vettek falunktól a vendégek s bizonyára magukkal vitték e kellemes nap szép emlékeit, melyek a jövőben is bizonyára arra fogják sarkalni gazdáinkat, hogy a célszerű, gazdálkodás s körültekintő állattenyésztés által minél sikeresebben munkálhassák boldogságuk s vagyoni jólétük ügyét.

Előfizetési felhívás!

Másfél éve küzdünk az igaz ügyért. Ha sikert értünk el, bárminő keveset is, ez nem a mi dicsőségünk, hanem az igazságé. Ezt illeti meg a babérok szorú az általunk elért sikerekért, a miénk csak a munka nyomán támadó megnyugvás.

A küzdelem fáradtságos volt, de nem lankaszt el. A rosszakarat, az álnokság, az önérdék, a királyi ügyész mind megannyian közre működtek pedig, hogy kifáradva földadjuk a küzdelmet.

Még bírjuk; még nem lankadunk.

De hogy ne lankadjunk, az eddiginél is nagyobb támogatásra van szükségünk. A támogatók, lapunk terjesztői, az igazságnak e modern apostolai osztozzanak igaz ügyünkkel a babérokban.

Az új negyedév elején felkérjük előfizetőinket, ujjtsák meg előfizetésüket.

De másra is kérjük őket. Mindegyik csak egyetlen egy új előfizetőt szerezzen. Nem nekünk szerez új harcosokat, hanem Krisztus egyházának, s ez érdemül tudódik be neki.

Ne féljünk már terjeszteni a katolikus sajtót, melynek terjesztését szüntelen hangoztatjuk. Egy előfizető megnyerése nem is munka, de a mai viszonyok között annál nagyobb érdem.

Ugyink, az igaz ügy érdekében ismételjük meg felhívásunkat.

Az előfizetési díjak lapunk címe alatt vannak kiténtetve.

HIREK.

— **A jánoshalmi templom megáldása.** Vasárnap volt a jánoshalmi felépített templom ünnepélyes megáldása. Tengernyi nép hullámzott a templom körül. Hozzácsatlakoztak a mélykútiak, kik processióval jöttek át vagy 400-an, hogy tanui legyenek a jánoshalmi nép örömeinek. A templom megáldása után körmenettel hozták át az Ur Jézust az Oltáriszentségben az apácák épületéből, hol 1 és fél évig, míg a templom épült, az istentiszteletet tartották. Harangzúgás, ezer meg ezer hívő lélek örömeinek közt vonult a menet a gyönyörűen megújított templomba, hogy hálát rebejen ajka Isten jószágáért, a miért megengedte érni e nagyszerű napot. A szemökben örömkönyvűlt, nem egy önkénytelen kitará karját, mint valaha a keresztes vitézek, mikor végre elérték a szent sir küszöbét s valami menyeyei boldog érzés vonult végig a nagy méretű templomot egészen betöltő népsereg hálaadó énekén. Az ünnep szónoka dr. Zgama Károly mélykúti plébános volt, aki szép szavaival még feledhetlenebbé tette e napot. Utána Klanszky Ferenc plébános káplánjai és Zgama segédkezesével infulás misét mondott. Az ünnepélyen részt vett a kasszálási uraság inspektorával egyetemben. A templom most 63,5 m. hosszú, a kereszt-hajlás 28 m. hosszú s körülbelül ugyanoly széles. Meglepően szép szószéke már 200 éves és a budai karmeliták templomából való, honnan 1780-as években került ide. A templom kivülről 6 magyar szent szobra áll. Gyönyörű üveg festményű ablakai Zseléért dicsérik. Az átalakítás Foerk és Petrovác dicséretreméltó műve s építőmestere Nagy Ferenc szabadkai. A főoltárkép Szolaticus remeke. Az egész templom megújítása, kivéve Boromisza püspök 2000 és a patronus 5000 koronáját, a hívő nép filléreiből történt.

— **Adományok a kath. sajtóegyesületnek.** Dr. Révay Tibor, kalocsai érseki titkár, a katolikus sajtóegyesületnek másodízben 100 koronát adományozott.

— **Rudolf trónörökös szobrának leleplezése.** Rudolph trónörökös szobrának leleplezése országos ünnepség keretében fog megtörténni. József főherceg és neje Augusta főhercegné közöttük a szoborbizottság elnökével, Molnár Viktor államtitkárral, hogy résztvesznek az ünnepen. Pestvármegye bejelentette, hogy huszonhét tagból álló küldöttség tagjai közül huszonketten népies viseletben lesznek. Azonkívül több törvényhatóság jelentette, hogy küldöttségében a földmivelő nép is képviselteti magát. Így Gömör vármegye tizenhat tagu deputációt küld. Az ünnepen résztvesznek a következők: Szügyény Marich László berlini nagykövet, gróf Csekonics Endre, Városvy Gyula kalocsai érsek, Fehér Ipoly pannonhalmi főpápa, Csernoch János csanádi püspök és dr. Valter Gyula pápai prelátus is.

— **Az 1908. évi pótköltségvetést** ma terjesztette Tillmann főszámvevő a tanács elé, amely a bevételi többletek felhasználásáról és a kiadásai többletek kiegyenlítéséről intézkedik. Kerek összegben 104.400 koronáról van szó a bevételeknél és kiadásoknál egyaránt. A költségvetést a tanács az e havi közgyűlés elé terjeszti.

— **Választás.** Dimitrievics Dusán, zombori diakonus földinket, a bocsári (Temes megye) gör. kel. egyház egyhangulag plébánossá választotta.

— **A husúgy.** Ismeretes, hogy a husdrágaság ellen a törvényhatósági bizottság kimondotta már a hatósági mérszárszék felállítását. Mielőtt azonban a mérszárszék a hatóság felállítaná a mérszárosokkal akar tárgyalni, hogy a husárok esetleges méltányos megállapítása feleslegessé tegye a hatósági mérszárszék felállítását. Ezen kérdéssel a mai tanácsülés foglalkozott és kebeléből kiküldötte a főkapitányt, a főügyészt és a gazdasági tanácsnokot, a husárokra vonatkozólag a mérszárosokkal leendő megállapodás megkötése végett.

— **Magyar szobrász dicsősége.** Genfben a reformátói dicsőítő szobor pályázaton a világ 61 legkiválóbb pályázói között részt vett Horvay János, a fiatal magyar szobrász is, a kinek tervét a harmadik díjjal tüntették ki. Kiténő elismerése ez Horvay művészetének, s a magyar lángelme alkotóképességének, oly kiváló bizottság által, melynek tagjai szintén a világ legkitünőbb művészei. Itt említjük meg, hogy a Kossuth szobor pályázaton annak idején Horvay nyerte az első díjat.

— **Cabaret és mozi.** A színügyi szabályrendelet értelmében, a színiévad megkezdése előtt, semmiféle nyilvános előadás

mozit, kabarét vagy ezekhez hasonlót tartani nem lehet. A szabadkai mozi és egy kávéháztulajdonos erre engedélyt kértek, felmutatva a szinigazgatónak nyilatkozatát, melyben ez kijelenti, hogy neki az előadások megtartása ellen kifogása nincs. A tanács ma foglalkozott ezen kérdéssel. A kabaret előadását a szinügyi szabályrendelet értelmében nem engedélyezte, míg ellenben a mozinak megengedte az előadásokat feltételelesen, ha ugyanis a mozi a budapesti Uránia engedélyével felveheti az Uránia tudományos színház címet és ha előadásai megfelelnek a tudományos nivónak.

— **Előléptetések.** A m. kir. pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Kis Gyula zombori, — Lovrekovics Károly palánkai, Emánuel Hugó hódásági, Frech Ferenc kulai, Szommer Géza zentai, Gajdos Károly és Solyom Miklós szabadkai kir. adótitiszteket jelenlegi állomás helyükön adóhivatali segédekévé, — Hermecz István zombori adóhivatali gyakornokot pedig a szabadkai kir. adóhivatalhoz adótitizté nevezte ki.

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügyminiszter Vozdroviczky Arthur bajai járásbírói segédelekkönyvvezető telekkönyvvezetővé, Tamás György zentai királyi járásbírói segédelekkönyvvezetőt pedig irodatisztá nevezte ki jelenlegi állomás helyükön.

— **Az általános ipartestület előjárósága** e hó hó 13-án tartja meg október havi rendes ülését.

— **Reform az egyéves önkénteseknél.** Azok az önkéntesek, akik most október 1-én rukkoltak be, érdekes reformon mennek keresztül. Ugyanis mindazok, akik husvétkor az altisztvi vizsgálaton jeles minősítést kapnak, nyomban őrmesterekké fognak előlépni. Az igen jók szakaszvezetőkké lesznek, a többiek meg tizedesekké. Eddig a legmagasabb sarzsi a tizedes volt s ha az önkéntes a tisztvi vizsgálatot sikerrel tette le, akkor lehetett belőle őrmester.

— **A természetes zsiradék védelme.** A földmivélsügyi miniszter legújabb elvi jelentőségű határozatban mondotta ki, hogy kókuszszir csak a „mesterséges élelmiszer” jelzővel hozható forgalomba. Ennek elmulasztása az 1895. évi XLVI. t. c. 4. §. alapján büntetendő. A „vaj” szó a mesterséges zsiradékon nem alkalmazható. (A magyar királyi földmivélsügyi miniszter 1908. évi 33.558 sz. határozata.)

— **Drágán megfizetett részegség.** Kovács Sándor, cigány loalkusz ma délután amugy alaposan beszédett a rámpásból. Haza érve, otthon le akarták fektetni, de kovácsban dolgozott a bor, huzakodva állt ellen. A huzavona közben oly szerencsétlenül bukott el, hogy a balkarját eltörte. A mentők a kózkórházba szállították.

Az új évnegyednél beálló hirlap, divatlap vagy folyóirat szükséglet legalkalmasabban megrendelhető

Heumann Mór
könyvkereskedésben
SZABADKÁN, FÖTÉR.
Mutatványszámok kívánatra a nagyérdemű közönségnek rendelkezésére áll.

Éljen a vezér!

Ma ő lop, holnap más lop rendszeren,
S a pártvezér ur szokik csendesesen,
Eltünt a vezér, új hazába tér,
Míg a nép ujjong: éljen a vezér!

S jön egy más zsarnok büszkén, boldogan,
Hódol a vak nép, csuszik a porban,
S bár nincs is otthon egy falat kenyér,
Azért csak ujjong: éljen a vezér!

S kezd lopni ez is, mert ez így szokás,
Szaval, bankettez, míg jó a „fogás”,
S bár a nép eszmél s öntudatra tér,
Egyre csak ujjong: éljen a vezér!

SPORT.

> **Halmay újabb diadala.** A magdeburgi nemzetközi uszó versenyen a magyar uszók fényes diadalt arattak versenytársaikon. Különösen Halmay Zoltán világhírű uszónk győzelme nagy fontossága, amennyiben Németország és Belgium bajnokát könnyen leverve, olyan tempóval uszott, hogy a 100 méteres uszás világrekordját megjavította.

> **Mudin Imre** magyar athléta a Magyar Athletikai Klub legutóbbi margitszigeti sporttelepén tartott atletikai versenyen a súlydobásban mint első győztes 13 métert dobott s ezzel 1 centiméternyire közelítette meg dr. Kozla András szabadkai atlétának 1905. július 16-án, Palicson elért eredményét.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-fele

ERZSÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonysimává és üdévé teszi. Nem zsíros s ennél fogva nappal is használható. **Pörseések, bőrpereések és bőrkilítések** ellen utóérhetetlen szer. **Egy tégely ára 1 korona.** 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás. 484-74-51

Kapható:

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bácsmegeye).

KÖZGAZDASÁG.

A Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank 1908. évi szeptember havi forgalmi kimutatása:

Pénzkészlet:

a mult hóról	kor.	44967-31
Bevétel e hóban		1087639-99
	Összesen	1132607-30
Kiadások e hóban		1076505-46
Maradvány		56101-84

Betétek könyveikére:

Állag a mult hóról		1932522-82
Betételek e hóban		162035-18
	Összesen	2094618-
Kivételek e hóban		188084-18
Maradvány		1906533-82

Előlegezés:

Állag a mult hóról		38887-
Előlegetett e hóban		691-
	Összesen	39578-
Visszafizetett e hóban		646-
Maradvány		38932-

Leszámitolás:

a) Bankszerű váltók:

Állag a mult hóról		871683-10
Leszámitoltott és visszleszámitoltott e hóban		744134-02
	Összesen	1615817-12
Visszafizetett e hóban		826463-07
Maradvány		789354-05

b) Hiteltulajdonosi váltók:

Állag a mult hóról	kor.	37355-
Leszámitoltott e hóban		5365-
	Összesen	42720-
Visszafizetett e hóban		4490-
Maradvány		38230-

c) Kezességi és betétláztott kötvények:

Állag a mult hóról	kor.	685131-31
Kiadatott e hóban		1907-51
	Összesen	687038-82
Visszafizetett e hóban		16193-
Maradvány		670845-82
	Összes forgalom	3,150,803-85

Mucsy György, Horvátovits Ernő,
v. titkár. főkönyvelő.
Aubermann Miklós,
pénztárnok.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

Egyike első, szokatlan, de nagyon őszinte benyomásának az a szükségérzet volt, hogy örömet közölnie kell Neutof tábornokkal. Mint házasságuk első időszakában, mikor szobájában, vagy ültözőjében ékszer, könyvet, virágcsokrot találva, őszinteszereleg sietett megköszönni, vagy megelégedettségét kifejezni, úgy most is természetesnek gondolta, barátjához, bizalmasához futni és megmondani neki: „nagy boldogság ért, szeretek.”

Valósággal erőszakot kellett magán elkövetnie, hogy az oktalan kísértésnek ellentálljon. Es mégis szükséges volt, hogy valakivel megossza örömet.

Nagyon sokat gunyolódta már azon siralmas szokás fölött, hogy a szerelmes valamely bizalmas előtt kitarja lelkét akkor, amikor a legegyszerűbb óvatosság föltétlen hallgatást parancsol. Ez onnan van talán, mert az emberi természet szükségleteit nem eléggé tanulmányozták.

A bánat kifejezése a köny; magányban sirhatnak, az igazi fájdalom szinte megköveteli az egyedüllétet, de az öröm nem nélkülözheti a külső kiterjedést. Az öröm közlékeny, feleletet, bókokat kíván. A szerelmesek ezért tűnnek föl csacsakáknak, nevetésesnek azok előtt, akik nem szerelmesek.

Kleopatra senkiben sem bízhatott meg. Erőlködött, hogy más eszmének engedje át magát, hogy ismét hasonló legyen önmagához. Ez nem volt könnyű dolog, de mégis sikerült férjének kedvében járni, aki megtartotta jókedvét. Este barátok jöttek, s mikor ezek távoztak, a fiatal nő sokkal fáradtabb volt, semhogy a nyugalomnál egyebre is gondolhatott volna.

Másnap távozott hazulról, hogy üde levegőt szívjon. A cári palota partján találkozott Ulrikkal. A séta ideje volt, amikor majdnem biztosan találkozhattak az egész társasággal. Üdvözölték egymást, miközben Kleopatra mosolygott. Ez kevés volt, de jobb a semminél, vigasztalta magát Kleopatra. Ulrik úgy vette, hogy olesó kegyetlenség volt. Kleopatra legalább is esti teára hívhatta volna meg.

Másnap ugyan így történt; a fiatal ember hasznos leckét vett. Szenvedélye anynyira tulragadta az illem határait, hogy nem is gondolt a környezetére. Magányban neveltetve, vad gyermek, kinek nincsenek barátai, de azért mégis a jobb társaságba tartozott; az anya sokkal előkelőbb nő volt, sem hogy jó nevelést ne adott volna a fiának; tudta és megfigyelte, akaratán kívül is, azt, amivel önmagának és környezetének tartozott. De az afölötti aggodalmat, hogy majd mit mondanak, másoknak nem is a cselekedetekre, hanem a gondolatokra vonatkozó itéletét, azt Ulrik nem ismerte, erről nem is álmodott. Megelégedett azzal, hogy udvarias, becsületes férfiú és eszerint cselekedve nem is gondolt arra, hogy valamely tettét félremagyarázhatná.

A gondolat, miszerint a szerettetett a közönyösek elítélhetnék az iránta táplált érzelmek miatt, teljes tisztaságban lebegett előtte; e huszonhat éves gyermek hirtelenül tudatára ébredt annak, hogy nem egyedül van a világon! Mikor Kleopatrának az öt övező tiszteletről beszélt, nem is gondolt másra, minthogy tanubizonyosságát adja nagyrebcsülésének. Mikor látta, hogy Kleopatra tiz egyénnel kénytelen társalogni, hogy huszat kénytelen üdvözölni, mielőtt feléje inthetett volna, számolni kezdett a veszélylyel, melynek a nyilvánvaló imádat, aminővel a mai napig övezte, kitehette.

Egy nagyon böles vénasszony ezt mondta egy nagyon is megrágalmazott párról: semmi bűnös sincs közöttük, erre esküszöm, mert egymást nézik. Csak azon szerelmesekben nem szabad bizni, akik a társaságban már nem néznek egymásra.

(Folyt. köv.)

Sirkőüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi szeptember hó 1-től VI. kör, Gréczi-utca 168. sz. saját házamba helyeztem

sirkő-, kőfaragó-műhelyem és szobrászati műtermemet.

Készítek carrarai márványból, hazai fehér és vörös márványból és terméskőből sirkőveket, uti keresztet, Szentháromságot, oltárt, kálváriát, szenteltvíztartót és e szakmába vágó összes munkákat.

Elvállalok épületmunkákat gránit-, márvány- és terméskőből, úgy házdiszítést, ornament-munkákat kőből vagy gipszből, továbbá elvállalok régi sirkőkök becserélését, régi sirkőveken betűvészt, régi sírfeliratok megaranyozását valódi arannyal a legjutányosabb árban.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

alázatos tisztelettel

Egy tanonc felvételik. **KOVÁCS LŐRINC,**
kőfaragómester.

Lakás és raktár: VI. kör, Gréczi-u. 168. sz.
520-14-13 saját ház.

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy **helyben, II-ik körben levő**

SÜTŐDÉMET

VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször **friss sütemény, fehér és rozskenyér** kapható.

A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok

teljes tisztelettel

Kunszabó Mihály
sütőmester.
488-43-19

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala
Rákóczi-utca 20. szám.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, szintartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezenül is megrendelőimnek teljes bizalmát és megalégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban *saját költségemen* a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*. Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

159-100

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely **első kiadásában 120,000 példányban kelt el**, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás“ ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

Makulatur papiros 100 kiló 12 korona
kapható lapunk kiadóhivatalában Rákóczi-utca 20.

Gyümölcsfa- Oltványok.

Mindenféle gyümölcsnem csakis a legjobb fajokban kapható:

Kovács Sz. István
faiskolájából 547-10-3

honvédhuszár laktanya mögött,
a villamos megálló közelében.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon, szám 371. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

A falu szépe.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

— Az —
Antikrisztus csodája

Irta:

LAGERLÖF ZELMA.

Német eredetiből fordította:

KÖRMÖCZY ERNŐ.

Ára a két-két kötetnek bérmentes küldéssel 1-1 korona.